

MATRICA E REKOMANDIMEVE

MBI DISPONIBILITETIN DHE AFTËSITË E FUQISË PUNËTORE

SEKRETARIATI KËSHILLI I INVESTIMEVE

Tetor 2022

Matrica e Rekomandimeve ka për qëllim të përmbledhë Rekomandimet dhe Zgjidhjet e propozuara në Notën Teknike si dhe shërben edhe si një Plan i Brendshëm Monitorues i Sekretariatit në mënyrë që të ndjekë zbatimin e tyre.

Rekomandimet e mëposhtme janë rezultat i analizës dhe konsultimeve të Sekretariatit të KI me një numër të madh aktorësh dhe ekspertësh si në sektorin privat ashtu edhe në atë publik mbi sfidën e fuqisë punëtore, dhe *nuk përsërisin rekomandimet e miratuara në mbledhjet e mëparshme të KI*. Analiza e Sekretariatit të KI sjell për diskutim ndërhyrje që mbështeten në perspektivat e sektorit privat (MSME) se si të trajtohet mungesa dhe cilësia e aftësive me fokus: (a) në përmirësimin e mentalitetit të sipërmarrësit për të investuar në përmirësimin e kapitalit njerëzor, (b) rritjen e bashkëpunimit të CCI dhe shoqatave të biznesit dhe rolin në thjeshtimin e aksesit. (c) për informacionin e tregut të punës dhe kanalet e rekrutimit, kulturën e punës dhe informalitetin e punës. Një vëmendje e veçantë i kushtohet pritshmërive të punëkërkuësve të rinj dhe sfidave që ndikojnë në motivimin e tyre për të punuar.

Fusha e Ndërhyrjes / Rekomandimi	Institucioni Përgjegjës/Institucione të përfshira në zbatim	Afati
A. PËRMIRËSIMI I KULTURËS SË PUNËS DHE PERSPEKTIVAT E QËNDRUESHMËRISË SË PUNËSIMIT.		
<p>Rekomandim 1</p> <p>Dhomat/Shoqatat e Biznesit të konsiderojnë krijimin e trajnimeve/workshope/paketave informative specifike me pronarët e NMVM-ve (CEO), me qëllim përmirësimin e mendësisë së tyre drejt krijimit të vlerës së kapitalit njerëzor, pra duke i parë punonjësit e tyre si asetin e tyre kryesor dhe jo si kosto operacionale. Trajnimi i stafit të tyre më me përvojë mbi mentorimin/trajnimin e praktikantëve/punonjësve të rinj është gjithashtu shumë i rëndësishëm dhe një çështje e identifikuar nga zyrat e punës dhe shkollat e AFP-së gjatë trajnimit të praktikantëve të tyre në biznese të ndryshme.</p> <p>Rekomandim 2</p> <p>Për të trajtuar mungesën e fuqisë punëtore në terma afatshkurtër dhe afatmesëm, pronarët e NMVM-ve duhet të përpiqen ta bëjnë punën më të qëndrueshme në drejtim të përmirësimit të paketave të shpërblimit,</p>	<p style="text-align: center;">Dhomat e tregtisë dhe Industrisë</p> <p style="text-align: center;">Shoqatat e Biznesit Donatorë</p> <p style="text-align: center;">Dhomat e tregtisë dhe Industrisë Donatorë</p>	<p>Afatmesëm</p> <p>Afatmesëm</p>

<p>shëndetit dhe mirëqenies për punonjësit, strukturimit të mundësive për karrierë dhe publikimin e strukturës së pagave. Dhomat/Shoqatat e Biznesit duhet të jenë një faktor vendimtar, për t'u transmetuar anëtarëve të tyre se ata duhet të jenë proaktive dhe jo reagues gjatë përballjes me sfidat e rekrutimit të fuqisë punëtore të kualifikuar, duke planifikuar më përpara nevojat e tyre dhe duke rritur shpenzimet për kualifikimet e stafit të tyre¹.</p>	<p>Shoqatat e Biznesit</p>	
<p>Rekomandim 3</p> <p>Nga komuniteti i biznesit, investimet shitesë në teknologji dhe automatizim, janë të domosdoshme për të ndjekur trendet e reja të të bërit biznes. Në këtë drejtim, duhet konsideruar forcimi i bashkëpunimit dhe përfshirja e dhomave të tregtisë dhe qendrave të formimit profesional në rikualifikimin dhe ngritjen e vazhdueshme të aftësive në teknologji, nëpërmjet trajnimit profesional të stafit aktual dhe atij të sapoardhur. Kjo nuk duhet të konsiderohet si kosto, por si një investim dhe një zgjidhje për mungesat e vazhdueshme të fuqisë punëtore. Drejtuesit e bizneseve duhet të shikojnë përpara dhe të marrin parasysh ndryshimin e operacioneve të aktivitetit të tyre për të përballuar mungesën e talenteve.</p>	<p>Dhomat e tregtisë dhe Industrisë Shoqatat e Biznesit AKPA/QFP AIDA</p>	<p>Afatgjatë</p>
<p>Rekomandim 4</p> <p>Edukimi i punëmarrësve dhe punëdhënësve të mundshëm me legjislacionin e punës dhe kontratat e punës - të drejta dhe detyrime. Zyrat e punësimit dhe kompanitë e rekrutimit duhet të jenë përgjegjëse për konsultimin e tyre si dhe qendrat e edukimit profesional duhet të trajnojnë punëmarrësit për çështjet kryesore të punësimit që mund të përfshijnë (a) Përshkrimin e punës dhe përgjegjësitë; (b) Shpërblimet, taksat e aplikueshme, tarifatat sociale dhe shëndetësore; (c) periudhën e njoftimit dhe shkaqet e shkëputjes nga puna; (d) pagesën e pushimeve dhe pushimin mjekësor; (e) orari i punës, të drejtat e organizatës; (e) si të zgjidhen ankesat dhe ku të raportohet për shkeljen e legjislacionit të punës nga punëdhënësit.</p>	<p>MFE AKPA (Zyrat e Punësimit/Shkollat profesionale)</p>	<p>Afatmesëm</p>
<p>B. RITJA E AKSESIT NË PUNËSIM</p>		
<p>Rekomandim 5</p> <p>Për të fuqizuar rolin e platformave të rekrutimit dhe ndërmjetësimit të punësimit, AKPA duhet të konsiderojë rritjen e promovimit në nivel kombëtar dhe lokal të platformës së centralizuar puna.gov.al.</p>	<p>MFE AKPA</p>	<p>Afatshkurtër</p>

¹ Duke in përgjigjur disi edhe konkurrencës nga punët dhe kushtet e sektorit publik.

<p>Promovimi më i lartë i kësaj platforme mund të krijojë sinergji dhe shkëmbim informacioni mes disa aktorëve si bizneset, shoqatat e biznesit dhe dhomat e tregtisë, zyrat e punësimit dhe punëkërkuarit.</p>		
<p>Rekomandim 6</p> <p>AKPA duhet të zgjerojë fokusin dhe qëllimin e saj për të tërhequr dhe për t'i shërbyer një game më të gjerë punëdhënësish e punëkërkuarish. Kjo të përfshinte rishikimin e llojeve të përmbajtjeve të publikuara për çdo vend të lirë pune, përdorimin e një game më të gjerë kanalesh të shpërndarjes së informacionit për shpalljet e vendeve të lira të punës (përfshirë faqen e internetit, medias sociale, radio/TV, etj.)</p>	<p>AKPA</p>	<p>Afatshkurtër</p>
<p>Rekomandim 7</p> <p>AKPA duhet të forcojë kapacitetet e zyrave të saj në nivel vendor për të rritur rolin e saj në identifikimin e vendeve të punës nga bizneset lokale, promovimin e gjerë të tyre tek punëkërkuarit vendas nëpërmjet kanaleve të ndryshme lokale, tërheqjen e punëkërkuarëve, si dhe ndërmjetësimin dhe lehtësimin e tregun lokal të punës, duke shkuar përtej grupeve të marginalizuara.</p>	<p>AKPA</p>	<p>Afatshkurtër</p>
<p>Rekomandim 8</p> <p>Dhomat e tregtisë të bëhen më proaktive në lidhjen e drejtpërdrejt ndërmjet vendeve të lira të punës së anëtarëve të tyre dhe punëkërkuarëve, nëpërmjet publikimeve, promovimeve, panaiereve të punësimit dhe duke lehtësuar në nivel industrie respektimin e kuadrit rregullator me legjislacionin e punës dhe përmirësimin e kushteve të punës veçanërisht në industritë me punë intensive dhe praktikatat dekurajuese informale të punës së padeklaruara.</p>	<p>Dhomat e tregtisë dhe Industrisë Shoqatat e Biznesit</p>	<p>Afatmesëm</p>
<p>C. FORCIMI I BASHKËPUNIMIT DHE KOORDINIMI MIDIS AKTORËVE NË MBËSHTETJE TË TREGUT TË PUNËS</p>		
<p>Rekomandim 9</p> <p>MFE duhet të konsiderojë hartimin e një strategjie komunikimi dhe përdorimin e mjeteve bashkekohore me synim të ndryshme për të rritur ndërgjegjësimin për mekanizmat ekzistues që mbështesin punësimin. Ne fokus te jete edhepërmes një bashkëpunimi të qëndrueshëm në nivel lokal</p>	<p>MFE AKPA/ Zyrat e Punësimit Dhomat e tregtisë dhe Industrisë Shoqatat e Biznesit</p>	<p>Afatshkurtër</p>

3. Sistemi shëndetësor duhet të dixhitalizojë librezat e shëndetësisë. Lejet e lindjes nuk duhet të vazhdojnë të vulosen çdo muaj nga konsultorja e lagjes. (Sugjeruar nga Z. Edvin Prençe, Proeksport Albania)	

SHKURTIME:

AKPA- Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive

MFE – Ministria e Financave dhe Ekonomisë

QFP – Qendra te formimit Profesional

AFATI:

Afatshkurtër- periudhë nga 1 muaj në 6 muaj.

Afatmesëm – periudhë nga 6 muaj në 1 vit.

Afatgjatë - periudhë mbi 1 vit.